

AC-3511 Seat No. _____
Second Year B. A. (External) Examination
April / May – 2003
Philosophy : Paper - III
(Six Systems of Indian Philosophy)
(Main)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતીય દર્શન ઉપર થયેલા આક્ષેપોનું ખંડન કરો.

અથવા

૧ ન્યાયદર્શન અનુસાર અનુમાન પ્રમાણની સમજૂતી આપી તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો.

૨ વૈશેષિકદર્શનનો સામાન્ય અને વિશેષનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૨ સાંખ્ય અનુસાર પુરુષનું સ્વરૂપ સમજાવી પુરુષના અસ્તિત્વની સાબિતીઓનું નિરૂપણ કરો.

૩ યોગદર્શનનું મનોવિજ્ઞાન સમજાવો.

અથવા

૩ મીમાંસાદર્શન અનુસાર અર્થાપત્તિ અને અનુપલબ્ધિ પ્રમાણોની સમજૂતી આપો.

૪ શંકરાચાર્ય અનુસાર જગતનું સ્વરૂપ સમજાવો.

અથવા

૪ રામાનુજાચાર્ય અનુસાર આત્માનું બંધન અને મુક્તિ સમજાવો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર નોંધ લખો :

(૧) ન્યાય અનુસાર શબ્દપ્રમાણ

(૨) પ્રકૃતિ અને તેના ગુણો

(૩) આસ્તિક અને નાસ્તિક દર્શનો.

(૪) યોગદર્શનમાં ઈશ્વરનું સ્થાન.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

1 Refute the objections put forward against Indian Philosophy

OR

1 Explain inference according to *Nyaya* and describe various kinds of Inferences.

2 Elaborate Vaisheshika's concept of ***Sāmānyā*** (Generality) and *Vishesha* (Particularity)

OR

2 Explain the nature of Purusha according to *Sāmkhya* and state the proofs for the existence of Puryusha.

3 Explain Psychology of Yoga.

OR

3 Explain *Arthapatti* and *Anupalabdhi* according to Mimansa.

4 Explain the nature of the world according to *Shāṅkarāchārya*.

OR

4 Explain according to *Ramanujacharya* the bondage and liberation of the self.

5 Write notes on any **two** of the following :

- (1) Nyaya concept of Verbal Testimony
- (2) Prakriti and its Gunas (Modifications)
- (3) Orthodox and Hetrodox Systems
- (4) Place of God in Yoga.